

Memòria anual 2013 del Grup de treball de Toxicologia en urgències de la Societat Catalana de Medicina d'Urgències i Emergències (SoCMUETox)

1.- Denominació del grup de treball

El Grup de Treball de toxicologia en urgències de la SoCMUE (SoCMUETox) comença la seva activitat al novembre de 2012.

2.- Membres i canvis en la composició del grup

Inicialment va ser format per un coordinador (Dr. Jose Luis Echarte Pazos), un secretari (Dr. Miguel Galicia Paredes), 29 vocals (Dra. M. Luisa Iglesias Lepine, Dra. Lidia García Gibert, Dr. Javier Jacob Rodríguez, Dra. Elena Fuentes González, Dr. August Supervía Caparrós, Dr. Alfons Aguirre Tejedo, Dr. Héctor Hernández Ontiveros, Dr. Xavier Casañas Ferrer, Dr. Albert Moreno Destruels, Dra. Francisca Córdoba Ruiz, Dra. Margarita Sotomayor Dávila, Dra. Montserrat Gómez Gérboles, Dr. Josep Bassa Real, Dra. Ana Rodríguez Ruitiña, Dra. Mª Jesús Adrián Martín, Dr. Abraham Chavarín, Dra. Rosa Alonso Martínez, Dra. María Torres Oliveros, Dra. Melisa Ruiz Pérez, Dr. J. Xavier Ichart i Tomas, Dra. Laura Fernández Gutiérrez, Dra. Andrea Larrañaga Cabrera, DUI. Diego Campos Palomar, DUI. Aurora Serrano Rodríguez, DUI Josefina Pérez Castillo, DUI. Africa de la Cruz Ramos, DUI. Daniel Martínez Millán, DUI. Isabel de Valles Garcia, DUI : Mª Antonia Álvarez Cámara) i una secretària tècnica (Susana Sanchez Mourelo).

També va comptar des del seu inici amb la participació de membres d'altres societats científiques (Dr. Indalecio Morán Chorro, Dra. Lidia Martínez Sánchez, Dr. Oscar García Algar, Dra. Mª Francina Fonseca Casals, Dra. Paula Saludes Orduña, Dra. Dora Sempétergui Gutiérrez) i amb la col·laboració de diferents experts en Toxicologia Clínica (Dr. Pere Munné Mas, Dr. Santiago Nogué Xarau, Dr. Lluís Marruecos Sant, Dr. Josep Piqueras Carrasco, DUI. Montserrat Amigó Tadrín).

Al llarg d'aquest any s'ha incorporat al grup el Dr. Neker Gelacio Bejarano Rivera.

3.- Activitats realitzades l'any en curs

- Jornada d'actualització en terapèutica hiperbàrica en Emergències / Urgències (8/Juny/2012, Hospital Moisès Broggi. Sant Joan Despí).
- Protocol conjunt d'actuació en Intoxicacions agudes per fum, monòxid de carbó (CO) i Cianhídric (CN). 1ª edició. Juny 2012. Josep M Soto (SEM), Xavier Jiménez (SEM), Marta Olivé (SEM), Jordi Desola (CRIS-Unitat de Terapèutica Hiperbàrica), Gemma Oliu (Hospital de Palamós-Unitat de Medicina Hiperbàrica), José María Inoriza (Bombers de Barcelona), Sergi Massó (Bombers de Barcelona), Núria Molina (Bombers de Barcelona), Vicenç Ferrés (Bombers de la Generalitat), Antonio Benavides (Bombers de la Generalitat), Miquel Vidal (Bombers de la Generalitat) i Mª Luisa Iglesias (Hospital Parc Taulí i SoCMUE).
- I Curs bàsic SoCMUE en Toxicologia Clínica. Sabadell, 4/Octubre/2012.
- XVI Jornades Nacionals de Toxicologia Clínica i VI Jornades de Toxicovigilància. Sabadell, 4-5/Octubre/2012.
- S'han designat interlocutors de “enllaç” amb altres societats científiques implicades en l'assistència al pacient intoxicat. El Dr. Nogué serà l' interlocutor amb la Fundació Espanyola de Toxicologia Clínica (FETOC) i la Societat Catalana de Farmàcia hospitalària, la Dra. Iglesias amb l'Associació Espanyola de Toxicologia (AETOX), i la Dra. Martínez amb la Societat Espanyola d'Urgències de Pediatria (SEUP).
- S'ha elaborat una base de dades per al Registre d'Intoxicacions agudes a Catalunya. Cada centre participant recull les intoxicacions ateses en urgències un dia determinat cada mes.
- S'ha iniciat un estudi prospectiu multicèntric per determinar les característiques de les intoxicacions digitàliques en el nostre medi, així com per avaluar la mortalitat immediata i als 30 dies de la intoxicació. Els hospitals que participen són: Hospital del Mar, Hospital Clínic, Hospital Municipal de Badalona, Hospital de Vic, Hospital de Bellvitge, Hospital Juan XXIII de Tarragona, Hospital del Parc Taulí, Hospital de Mollet.

- Participació en les sessions científiques de la Secció de Toxicologia Clínica de l'Hospital Clínic.

Novembre (2012):

- *Neumomediastino y neumatosis epidural asociado al consumo recreativo de speed.* (Drs. Emilio Salgado i Emmanuel Coloma (Servei d'Urgències, Hospital Clínic, Barcelona).

Febrer:

- *Lesiones neurológicas graves en una intoxicación por Metanol* (Drs. Tatiana García, Indalecio Morán y Lluís Marruecos. Servei de Medicina Intensiva. Hospital de Sant Pau, Barcelona).

- *Algo más que una discinesia por metoclopramida...* (Drs. Aranzazu Fernández i José-Ramón Alonso. Servei d'Urgències. Hospital Clínic, Barcelona).

Març:

- *Síndrome serotoninérgico asociado a metoclopramida+fluoxetina* (Dr. José-Ramón Alonso. Servei d'Urgències, Hospital Clínic, Barcelona).

- *Reacciones adversas al consumo recreativo de "sales de baño"* (Dr. Jorge Arbulu. Resident de Medicina del Treball, Hospital Clínic, Barcelona).

- *"Examen" de Toxicología Clínica.* (Dr. Santiago Nogué. Servei d'Urgències, Hospital Clínic, Barcelona).

Abril:

. *Sesiones GITAB 1980-2013: 33 años de docencia en el campo de la toxicología clínica.* (Drs. S.Nogué, L.Marruecos, J.Nolla, M.Palomar, J.Monteis, et al. Grup Inter-UCI de Toxicología Aguda de Barcelona (GITAB)

- *Causticación gástrica: un problema diagnóstico* (Drs. Tatiana Garcia, Aitor Olmo, Indalecio Morán i Lluís Marruecos. Servei de Cures Intensives, Hospital de Sant Pau, Barcelona)

- *Intoxicación aguda muy grave por paracetamol: Aspectos clínico-asistenciales y médico-legales.* (Drs. Isis Araujo i Antoni Mas. UCI, Servicio de hepatología, Hospital Clínic, Barcelona).

Juny:

- *Presunta intoxicación por BZD asociada a bradicardia extrema...*(Dra. Ana-Isabel Rodríguez. Servei d'urgències. ALTHAIA. Manresa)
- *Fracaso ventricular derecho asociado a consumo de cocaína y etanol* (Drs. José Milisenda, Pamela-Inés Doti i Pedro Castro. Àrea de Vigilància Intensiva, Hospital Clínic, Barcelona)
- *Intoxicación por litio asociada a hipernatremia (172 mEq/L)* (Drs. Mario Jiménez i Emilio Salgado. Servei d'Urgències. Hospital Clínic. Barcelona)

Setembre:

- *Una paciente de 18 años es encontrada en coma en un parque...* (Dr. Santiago Nogué. Secció de Toxicologia Clínica. Hospital Clínic. Barcelona)
- *Astenia, anemia y dolor abdominal en una mujer de 45 años...* (Drs. Sara Fernández, Verónica Domínguez, Gerónimo Pollio i Santiago Nogué. Servei de Medicina Interna i Secció de Toxicologia Clínica. H. Clínic, Barcelona)

Desembre:

- Jarabe de ipecacuana. Lavado gástrico. 2013 *Position papers* de la EAPCCT y de la AACT. Reflexiones para la práctica clínica (Dr. Santiago Nogué, reflexólogo. Secció de Toxicologia Clínica. Hospital Clínic. Barcelona)
- *Ingesta accidental de frutos del Sambucus ebulus* (saúco menor, yezgo, èvol, llampúdol o saüc pudent) por confusión con *Vaccinium myrtillus* (arándano, nabiu). (Drs. Emilio Salgado, Juan Ortín, César Blanché**y Santiago Nogué. Àrea de Urgències y Servicio de Medicina Interna. Hospital Clínic. **Laboratorio de botánica. Facultad de Farmacia. Universitat de Barcelona)
- Angiodema por IECA tratado con plasma fresco congelado. A propósito de un caso (Dr. Christopher Yates. Servei d'Urgències. Unitat de Toxicologia Clínica. Hospital Universitari Son Espases)

4.- Objectius i activitats previstes per al proper any

- Crear un mapa dels responsables en toxicologia de cada centre sanitari de Catalunya (hospitals, CUAPs, SEM, etc.).
- Crear un mapa de disponibilitat d'antídots en Catalunya i relacions entre centres.
- Implantació i seguiment del "Coditox" en Catalunya.
- Implantar els registres de Toxicovigilància i Mortalitat per intoxicacions en els Hospitals de Catalunya.
- Realitzar el II Curs bàsic SoCMUE en Toxicologia Clínica.

5.- Publicacions amb participació del grup o dels seus membres

- Piqueras-Carrasco J. Intoxicaciones por setas, una actualització. Rev Esp Med Legal. 2013. <http://dx.doi.org/10.1016/j.reml.2013.06.002>.
- Piqueras J : La toxicidad de las colmenillas: hechos, mitos e hipótesis. Butll Assoc Micol Font i Quer, 2013; 7:32-47.
- Supervía A, Clemente C, Herrera S, Aguirre A, Echarte JL. Acute cocaine intoxication and questionnaires. Drug Alcohol Rev 2013; 32: 108.
- Casal M, Sarbu M, Del Baño F, Supervía A. Duloxetine and Hypothermia: Possible summation of effect in QTc interval prolongation. Ann Clin Psychiatry 2013; 25: 149-150.
- Rubio P, Supervía A, Aguirre A, Echarte JL. Metabolic acidosis and topiramate. Use of Winters' formula. Rev Psiquiatr Salud Ment. 2013 Aug 9. doi:p11: S1888-9891